

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Béliczey-ut 9. hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Nyílttérben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Felelős szerkesztő:

Dr. Sámuel Károly.

KIADÓHIVATAL:

Béliczey-ut 9. számú ház, hova az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők.

Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 20 fillér

Jegyzés.

Csabacsüdön már nem csak az arató-munkások, de az orvosok is sztrajkcolnak. A csabacsüdi uradalomnak eddig Szarvas adott orvost, ezután sem Szarvas, sem más orvostbíró város nem fog adni. Megjelent az orvosok hivatalos lapjában a „Cavete!” és a földesur Svarcz Gyula hiába kísérletezik uradalma részére orvost kaparítani. Ennek a nem mindennapi sztrajknak pedig sem az orvosok, sem Svarcz Gyula nem vallják kárát. Elvégre az orvosok megélnék Svarcz ur nélkül is, és Svarcz urat is kész akar 10 egyetemi professzor megkonzultálni, ha megfizet érte. Persze hogy megfizet. De csak magáért. És tán megfizet a jószágáért is, mert az is megéri az orvost. Az uradalom emberi alkalmazottait azonban már nem taksálja ennyire. Azokért, ha az orvos évente 150—200 vizitet megtesz (rendelőjétől 20 kilométer távolságra, esőben, szélben, kánikulában, fagyban,) az nem ér meg többet 200 pengő forintnál. Az

orvosok azt vitatják, hogy többet ér. Kinek van igaza? Mi nem mondjuk meg.

*

A színügyi bizottság, mikor Krémer szabadkai igazgatónak szavazta meg a színházat, hozott egy a helyárrakat közvetve érintő, elvi jelentőségű, de csak erkölcsi szankcióval bíró határozatot. Kimondotta, hogy egy páholyban az ildomoság szabványai szerint csak négy személy foglalhat helyet. Nem parancsoló, se nem tiltó erejű ez a határozat. A színügyi bizottság csupán morális preszszóju határozatot hozhatott, mert a helyárrak tekintetében a képviselőtestületi közgyűlésnek hatáskörébe esik kötelezőleg rendelkezni. Hogy azonban ennek a határozatnak legyen az erkölcsi erőn kívül más szankciója is, elhatároztuk, hogy e helyütt közölni fogjuk rendszeresen azoknak névsorát, kik több mint negyedmagukkal diszelegnek egy páholyban. Pont.

*

Pusztá-Bánréve arról nevezetes ott a világ közepe. Más megcsodáln, valója nincs. Erről is csak azok tudnak, kik a Szarvas-Mezőtúr vasuti vonalon utaztukban 1 azaz egy percig, míg a kávédaráló vicinális kifujja magát, megtudják a kalauztól, hogy Pusztá-Bánrévén időznek. Azaz, mille pardon! Egyszer már megtörtént, hogy egy utas is leszállt ott a vonatról (Notabene pokoli sötét éjszaka volt és az a szegény ember nagyon álmos vala.) Nem sokára azonban nagyeseményszínhelye lesz Bánréve. Lebontják a bakterházat és építenék a helyébe egy 70000 koronás állomási palotát. Miért? A fene tudja. Tán azért, mert sokalják Szarvas idegenforgalmát és úgy okoskodnak, hogy ha Bánrévén le talál szállni egy vigéc és hiába keresi a Kohn és társa céget, az majd ha Szarvasra érkezik és meglátja a mi vasuti állomásunkat, le se mer szállni, mivelhogy azt kell hinnie, hogy itt még földet sem talál, nem úgy mint Bánrévén. De lehet, hogy másképp okoskodnak. Minden esetre azonban hasonló bölcsen.

U. i. Néhai Treffort Ágoston gaz-

TÁRCA.

A Sionhegy alatt.

Borzolt, fehér Isten-szalkállal,
Tépetten, fázva fujt, szaladt
Az én Uram, a rég feledett,
Nyirkos, vak, őszi hajnalon
Valahol Sionhegy alatt.

Egy nagy harang volt a kabátja,
Piros betűkkel foltozott,
Bus és kopott volt az öreg Ur,
Paskolla, verte a ködöt,
Rórátera harangozott.

Lámpás volt reszkető kezében
És rongyolt lelkemben a Hit
S eszemben a régi ifjuság:
Éreztem az Isten-szagot
S kerestem akkor valakit.

Megvárt ott a Sionhegy alján
S lángollak, égtek a kövek.

Harangozott és simogatott,
Bekönnyezte az arcomat,
Jó volt, kegyes volt az öreg.

Ráncos, vén kezét megcsókoltam
S jajgatva törtem az eszem:
„Hogy hívnak téged, szép öreg Ur,
Kihez mondtam sok imát?
Jaj, jaj, jaj, nem emlékezem.”

„Halottan visszajöttem hozzá
Én az életben kárhozott.
Csak tudnék egy gyermeki imát.”
Ő nézett rám szomorun
S harangozott, harangozott.

„Csak nagyszerű nevedet tudnám”
Ő várt, várt s aztán fölzaladt.
Minden lépése szoltár-ütem:
Halotti szoltár. S én ülök
Sírva a Sionhegy alatt.

Ady Endre.

Fehér bűn.

Színhely a színész nő boudoirja. Személyek: a színész nő, 25 éves, elegáns, feltűnő szép hölgy és az udvarlója, 30 éves, csinos férfi.

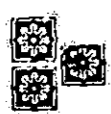
A színész nő: Barátom, maga nagyon nevetséges azzal az excentrikus, de csöppet sem érdekes moráljával: A házasság szentség és kegyes engedelmevel egyben ostobaság. Most már csak arra vagyok kíváncsi, hogy mi benne a több, a szentség vagy az ostobaság?

Az udvarló. Ne gúnyolódjon Klára, Tudom, hogy megértett. Lehetetlen magát mint hitvesemet szeretnem.

A színész nő: De mint a szeretőjét imádkozhat. És akkor a maga szent ostobasága vagy ostoba szentsége sem szenved ugy-e sérelmet? Nincsen igaza, egyáltalában nem tudom a morálját megérteni.

Az udvarló: Pedig fölötte világos. A természet törvényei szerint döreség, bűn a házasság, a társadalom azonban szentnek parancsolja. És mi inkább vagyunk a társadalom mint a természet rabszolgái.

dag ember volt, mikor a kultuszminiszteri tárcát megkapta és szegény ember lett a miniszterségébe. Nincs rajta semmi csodálni való. Mert például Szarvas is csak azért nem kapott vasuti fővonalat, mert Treffortnak a birtoka erre feküdt. Már Tóth János, hazánk nagynevű államtitkárja nem fog osztozni a Treffort sorsában. Az ő birtokának értéke a létesítendő bányái lerakódó állomás révén holdanként legalább is 100 koronával emelkedik, ugyszintén az Ádám Sándor mezővárosi fiskális uré, ki történetesen ugyancsak bányái földesur és véletlenül az államtitkar urnak legkedvesebb barátja.

Képviselői ülés.

Szarvas község képviselőtestülete folyó 1909. évi július hó 24. napján délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, mely alkalommal tudomásul vétetett dr. Mikolay István községi ügyvezető orvosnak a község egészségügyi viszonyaira vonatkozólag tett jelentése.

A Békéscsabán felállított mérték-hitelesítő hivatalnak Orosházára leendő elhelyezése tárgyában az Orosháza község megkeresvénye felett, a képviselőtestület napi rendre tér.

Szvák Pál községi segéd-iktató 4 heti szabadsága engedélyeztetett, az 50 korona fizetés előleg iránti kérvényével azonban folyamodó elutasított.

Kiskoru Frankó Erzsébet és Margit, valamint édes anyjak Frankó Er-

zsébet szarvasi illetősége nem ismeretett el.

Békésvármegyei alispán ur rendeletével az 1010. évi fedezetelési állomás szervezése tárgyában megküldött nyilatkozatot a bíró és főjegyző a község nevében aláírták, mely szerint a község kötelezi magát arra, hogy az állami mének zabszükségletét métermázsánként 8, a szénát métermázsánként 4 koronáért szállítja, az alom szalmát ingyen, a legénység élelmezését pedig az egyszerű katonai élelmezési pénzért kiszolgáltatja. — Elhatározott továbbá, hogy a tenyésztőktől minden egyes kanca hágtásáért a rendszer fedezetelési díjon felül pótdíjat szed és pedig: minden idegen kancaért darabonként 3 koronát.

A honvéddhadapród iskolánál létesített alapítványi helyre Szekera János szarvasi illetőségű, IV. oszt. főgimnáziumi tanulót mutatja be a képviselőtestület.

Határozatilag kimondott a képviselőtestület által, hogy a jegyzők és a segédszemélyzethez tartozó tisztviselőket a jegyzői egyesületi gyűlésen való megjelenés alkalmával a fizetési szabályrendeletben megállapított napi díj és utiköltség illeti.

Polónyi József szabó iparos szarvasi lakosnak azon szives fáradozásáért, hogy a helybeli szabó tanoncokat a szabászat és szakrajz ingyen oktatta, jegyzőkönvi köszönet szavaztatott.

Szvák Mihály községi iktató f. év augusztus hó 2. napjától számítva kért 4 heti szabadsága engedélyeztetett.

Bartos Istvánné és 5 társa közsé-

gi bákák fizetése folyó 1909. évi július hó 1-től számítva évi 240 koronában állapítottatott meg — Nevezettek kérelmének azon része, hogy a felelmeit fizetés az 1908. évi november hó 1-től folyósítsassék — elutasított.

A községi bákák fizetésének megállapítása tárgyában kiadott alispáni rendelet tudomásul vétetett, mert nevezettek fizetése az előbb hozott határozattal már megállapított.

Dessauer Mór és Várkonyi Zoltán szarvasi illetősége nem ismertetett el.

Hajas István járlatkezelő f. év augusztus 1-től számítva kért 4 heti szabadsága engedélyeztetett.

A folyó évi július hóban megtartott pénztárvizsgálat eredménye tudomásul vétetett.

Békésvármegye alispánjának azon értesítése, hogy Jász-Nagykun-Szolnok és Békésvármegye területére kataszteri biztostul Jurenák István, Dulóvszky József, Pauka Károly, Simon Elemér és Tóth Béla nevezettek ki — tudomásul vétetett.

Békésvármegye törvényhatósági bizottságának a községi 1908. évi törzsvagyom pénztári, — aszfalt építési alap pénztári, — építkezési alap pénztári, — kórház és ápolási alap pénztári, — és közpénztári számlagások jóváhagyása tárgyában hozott határozatát a képviselőtestület tudomásul vette.

Szlovák Pál és Hanó János községi tanulóknak a kért 60 - 60 korona tanulmányi segély egyhangulag megszavaztatott.

Pribelszky Pál községi főpénztári ellenőr fizetés emelés iránti kérelme elutasított.

A járási főszolgabíró ur rendelete

A színésznő: Kertelés a beszéde. A társadalom törvényei nem lehetnek ellentétesek a természet parancsaival. És ha azok hát hamarosan pusztulniok kell az őket megalkotó társadalommal együtt. Pedig a házasság az emberrel született és csak vele együtt vész el.

Az udvarló: Nem. Előbb fog elpusztulni. Egyébként nincs bizonyítva, hogy ősapánk szent frigyét kötött volna az asszonyával. Hogy azonban minduntalan fellázad az ember a házasság zsarnoki uralma ellen, kétségtelen.

A színésznő: Téved. Csak a zsarnok házasság ellen akadnak lázadók.

Az udvarló: Csakhogy minden házasság zsarnok. Az emberpár életközössége eszköz csupán tulajdonképeni célja: a szerelem szolgálatában. A szerelem pedig tiszavirág, Rövid életű mint az a gyönyör, mely után fűtos.

A színésznő: És ha soha sem éri el azt a gyönyört?

Az udvarló: Holtra fárad a keresésben. A szerelem mindig előbb ör véget mint a házasság, a házasság pedig békó szerelem nélkül.

A színésznő: De hiszen maga szeret engem, sőt azt mondja, hogy nem tud nélkülem élni, Mi gátja van tehát a mi házasságunknak?

Az udvarló: Megmondom Klára, bárha higgye el, fájdalmasabb ez nekem, mint magának hallani. A maga elfelejtett szerelmei . . .

A színésznő . . . miket nem törvény nyel szentesített keretben éltem le. Ugy-ezt akarta mondani? De hiszen barátom maga merő következetlenség! Maga, aki a házasságot ostobaságnak, természetellenesnek nyilvánítja, nem beszélhet így!

Az udvarló: Helyesen beszéltem Klára. Nem az a lényeg, hogy mint vélekedem én a házasságról, hanem, hogy mint kell vélekednem. A házasságba én magát csak tisztán, hóföhéron vihetem. És . . . és így sokszor kell majd a szememet lesütöm, így sokszor kell pirulnom azok miatt, kik ezt a tiszta fehérséget tőlem elrabolták. Klára! én akkor is a legközelebbi mélyéig pirulnék, ha azok nem látnák. Az én életem örök gyűlöletéből telnék ki annak mit olvasztettem mellet az enyémnek mondhattam volna Szeretem magát végtelen: És nem gyermekek

felhevülés, de komoly megfontoltság érlette meg elhatározásomat, hogy eldobom ez életet, ha magát nem tudhatom az enyémnek. Legyen a szeretőm Klára, akít én jobban imádkok, mint imádkta valaha is férj az asszonyát. Boldogok leszünk, kimondhatatlan boldogok! Ugy hívjuk egymást: kedvesem! Ő ez sokkal szebb szó, mint a hitves. Azt fejezi ki, hogy mindennél a világon kedvesebb vagy nekem, hogy a szeretőd vagyok, ki jobban szeret téged mint önmagát. A szeretőm legyél Klára! Bűnözünk, de a mi bűnünk edesebb, fehérebb lesz az égi ártatlanságnál. Igen a mi fehér bűnünk . . .

(Letérdel és a kezét csókolja szonvevényesen. A színésznő elmerengve hallgatja az udvarlónak, már csak suttogva mondott forró szavait.)

A színésznő: (hirtelen, mintha feloszmélné) De uram! ön göromba. Távozzék!

Az udvarló: (kétségbeesetten) Ne üzzön el Klára!

A színésznő: Távozzék!
Az udvarló: (lesújtva) Isten vele Klára!
A színésznő: (El.)

A színésznő: Ó a nyomorult bolond!
majd megszakad a szívem utána . . . (Sir.)
Aliquis.

mellyel Kollár Lajos főjegyző szabadság idejének tartamára Jeszenszky Frigyes jegyzőt helyettesíti — tudomásul vétetett.

Ugyanannak rendelete, mellyel Jeszenszky Frigyes jegyző szabadság idejének tartamára Mold Béla birtok nyilvántartót helyettesíti — szintén tudomásul vétetett.

Végül Békésvármegye törvényhatósági bizottságnak a községi 1907. évi közmunkapénztári, — közművelődési alap pénztári, — téglajárda építési alap pénztári, — munkás segély pénztári — és gazdai számadás jóváhagyása tárgyában hozott határozatát is tudomásul vette a képviselőtestület.

A tekintetes vármegye.

+ **Áthelyezés.** Bulla Antal gyulai törvényszéki bírót hasonló minőségben beszüccsébányai törvényszékhez helyezte át az igazságügygyiminiszter.

+ **A vármegyei közlekedési bizottság** a vármegyei közlekedési tanácskozási termében ülésezett. f. hó 1-én

+ **Jóváhagyás.** A törvényhatóság a bécsi magyar egyesület kérelmére, — tekintve hazafias céljait mellyel Bécsben élő honfitársaink között a magyar nemzeti érületet ápolni igyekeznek, — annak idején 200 korona alapító díjat adományozott. Az e tárgyban kelt vármegyei határozat megerősítést nyert.

+ **A közigazgatási bizottság** augusztus havi rendes ülését folyó hó 9-én fogja megtartani.

+ **Hivatalvizsgálatok.** Ambros Sándor alispán az elmúlt héten Gyoma és Eendrőd község ügy- és pénzkezelését vizsgálta meg.

Veres József

lelkészi működésének 30-ik évfordulója.

Az összes lelkészek együtt.

Veres József, orosháza, mint a legnagyobb magyar ág hitv. ev. egyház-község lelkésze, egyházmegyei, esperes országgyűlési képviselő július hó 27-ik én érte meg lelkészi működésének 30-ik évfordulóját.

Külső mesterséges pompa, fény és zaj nélkül ünnepelték őt a harmincz esztendőnek lelki munkásságát. Tulán nagyon is hallgatag csendben ünnepelték őt a ritka tehetségét, nagytudásu lelkész a kitűnő szónokot, bár a főváros és a vármegye sajtó orgánumainak nagyrésze a jubilláris évforduló alkalmával ékes koszorút fűzött az ő munkásságának régi és ma is viruló kertjéből. De minden külső pompa ragyogásá- elhomályosítja azon egyszerű, de sokat beszélő tény hogy a vármegye valamennyi lelkésze az ő egyházközségé- egybegyűlt ünnepelni őt. Ebben egyszerű tényben meg nyilvánlik egységesen, diadal masan, pártatlanul az ő munkássá- ga érettehetsége iránti hódolat, mert azok ünnepelték, köszöntötték ékes szavakban a 30 esztendőn át munkálkodó lelkészt akik az értéket értékelni is tudják. Mi Veres Józsefnek egyházi társadalmi és minden terepen szerzett érdemeit nemcsak az ő szűk hazájában, Orosházán látjuk meg, — mert az ő egyházközségének területe valóban kicsiny terület is lett volna az ő tehetségének kibontakozá- sára de látjuk érdemeit megsokasodva sokkal nagyobb területen is. Az olyan messze sugárzó agynak más helyre is kellett világítani és az olyan munka erő más fórumokat is keresett az ér- vényesülésre. Veres Józsefben nem csak az orosházi papot látjuk, de a szervező tehetséggel megáldott egyházmegyei esperest is, de főképpen látjuk benne a törvénytudót a parlament tagját a kiváló szónokot. Ő volt az egyetlen protestáns lelkész képviselő az ország- házban aki erélyel kitartással küzdött az 1848. XX. t. cz.- nek végrehajtá- sáért, amely tezk. a keresztény bevett vallásokra nézve az egyenlőség és vi- szonosság elvét állapítja meg és amely törvényeziknek megfelelő jogi szabá- lyozás létre is jött az 1868. LIII. t. cikkel. Ez az ő érdeme nagyrészen. És mégis akadt Orosházán egy frakció amely politikai érdekből és nem egy- hazi érdekből — pedig ez utóbbit han- goztatja a frakció — kívánja, hogy Veress József mint lelkész ne legyen egyszersmind képviselő is. Ez a köve- telés persze a legnagyobb abszurdum Ilven kívánsággal előadni a protestáns egyház érdekét sérti, melyet az egyházi főhatóságnak leinteni kell, eltekintve attól, hogy parlamenti működéstől valakit elzárni csak a parlament joga a tör- vényben felsorolt okok fenntartása mellett. Ez a kívánság egyértelmű volna azzal, ha a protestáns hívők egyrésze kö- vetelné a hivatalban legidősebb 3 püs- pöktől, hogy egyházi tisztjök alapján az országgyűlés másik házában, a fő- rendi házban nyert tagsági jogokról

mondjanak le, mert hisz különben egy- házi teendőket elhanyagolák. Hátt akkor miért küzdött és szált sikra a protes- táns egyház, hogy érdek képviselői minél nagyobb számban legyenek az országházban. Nem is vitatjuk tovább e kérdést mert az egyházi főhatóság az ilyen óhajoknak ugysem tesz eleget. Hogy ilyen erőtelen kívánság éppen lelkészi jubiláris ünnepeltetése alkal- mával merült fel ellene, ez nem kis- sebbíti, de emeli őt abban a fényben, ahová talentuma emelte.

Az ő harmincz évi lelkészi mű- ködésének eredménye: egyházközségé- nek, megyéjének rendezettsége, gazdag- sága és sokaknak ünneplő hódolata.

Szinészet.

Szinügyi bizottság ülése.

Krémer kapta meg a szín házát.

Katonazenekar a színházban.

— A szarvasi színügyi bizottság hétfőn megtartott ülésén határozott, hogy melyik társulatnak adja ki a szeptemberi szezonra a színházat. Választása az általunk is legjobbnak ítélt, Krémer Sándor szabadkai igaz- gató szintársulatára esett. Krémer szeptember 1-én kezdi meg az elő- dásokat és 30-án fejezi be. Husz elő- adásra nyit bérletre, hetenként két elő- adást tart bérletszünetben, vasnap délutánonként pedig félhelyárak mellett játszik társulata. Krémer első rangu vi- déki társulatot hoz Szarvasra. A szarvasi színházbajáró közönség tehát megkap mindent, sőt többet mint amire szá- mot tarthat. Aggodalommal bár, de mégis reméljük, hogy közönségünk a tölle telhető legnagyobb pártfogásban fogja részesíteni a szintársulatot annál is inkább, mert ez a szezon próbája lesz annak, hogy érdemes e egyálta- lában Szarvasra jobb társulatnak be- vonulni.

Érdekessége lesz az évadnak az is, hogy első ízben fog a szarvasi szín- körben katonazenekar játszani. Az or- chester 14 tagból áll. Hozzá véve ehez az 52 tagból álló társulatot, meg- állapíthatjuk, hogy 66 ember szóra- koztatja majd a színházbajáró közön- séget.

Kelló Gusztáv,

az új ev. lelkész beiktatása.

..... K Ö Z V A C S O R A .....

Kelló Gusztáv Szarvasnak a lutheranus Rómának már egyik beiktatott papja. Nagy egyháznak, a hívők sok ezreinek ifjuerős a jövőbe biztos szemmel néző lelki vezetője. Már fölcsengett fogadalma az „Ur tisztelgetése“ az ó-templom vén, boltozatos mennyezete alatt. Néma, ihletes csendben hargzott fel érces hangján az eskü, hogy csak az Ur szolgálataiban állva, az egyház érdekét választja lelki gondjának. Az ó-templomnak, Istennek várfalai közt nem külső harcok, de az örök béke a „Treuga dei“ nek lett fegyvertelen, bibliásszavú hirdetője.

Beiktatás a templomban.

Kelló Gusztávnak, a szarvasi ág. ev. egyháznak csaknem egyhangulag megválasztott fiatal lelkészének egyházi hivatalába történő beiktatása f. hó 1-én vasárnap a d. előtti órákban, az ó-templomban folyt le, külső fény és áhitatos ünnepély keretében. A hívők sokasága befekeltette a templom minden padsorát, és zeg-zugát. A beiktatást magyar és tót nyelven Veres József esperes távolléte folytán, annak megbízásából a szarvasi ev. egyháznak jelenlegi igazgató lelkésze, Placskó István végezte; először tót, azután magyar nyelven. Az ig. lelkész röviden, de szép szavakban festette meg az ifju lelkész eddigi életét, és írta le a reá várakozó szép jövőt; Mint szabályszerűen megválasztott lelkészt ezen nel a szarvasi ág. ev. egyház beiktatott lelkészének jelenti ki. Átadja neki a templom kulcsát, lelkére kötvén, hogy egyházi célokra és az Isten tisztelgetére engedje megnyitni a templom ajtait. Átadja továbbá a szentírást, az agendát és a kelyhet.

Ezek után az immár beiktatott új lelkész megtartja első egyházi szónoklatát, amely tartalommal gazdag, külső köntösében pedig szép, hatásos beszéd volt.

Közebéd.

A külsőségekben is magasztos beiktatás után az egyház hivatalos közebédet rendezett a lelkészi lakban, az új lelkész tisztelgetése, annak új otthonában. A közebédén jelen voltak: Az

ifju lelkész édes anyja, nőtestvére, Szlabey Mátyás bártfai ev. pap, Kelló elhunyt édes atyjának utódja, Dr. Weisz Márton bártfai kir. közjegyző, mint Kelló Gusztáv gyámtyja, Keviczky László kondorosi ev. lelkész és az antalfalviak 20 tagu küldöttsége, mint az ifju lelkész egykori egyházának hivi. Jelen voltak még a szarvasi év. egyház és ág. ev. tanintézetek képviselői. Az első fogás után Placskó István emelkedett szólásra, azután Haviár Dani, egyházmegyei felügyelő, orsz. képviselő, aki után lelkesen köszöntötték még az új lelkészt: Dr. Weisz Márton kir. közjegyző, Szlabey Mátyás lelkész, Haviár Gyula kir. közjegyző, m. felügyelő, Zvarinyi János lelkész, Benka Gyula ny. igazgató, Moeskónyi József főgimn. igazgató, Krecsmárik Endre tanítóképz. tanár, Kollár Lajos városi főjegyző és Dankó Soma tanító és mások. A megleghangu üdvözléseket szeretettel, meg hatottan köszönte meg az új lelkész.

Közvaosora.

Kelló Gusztávnak ünneplését folytatta a szarvasi társadalom is felekezeti kölömbőség nélkül, amikor este az Árpád szálló gyönyörű kerthelyiségében közvaosorát rendezett. A banketten mintegy 250-en vettek részt, melyen a vidék is képviselve volt. Az első rövid felköszöntőt Placskó István ig. lelkész mondotta, amelyre Kelló Gusztáv azonnal találó, szép beszédben válaszolt hangsúlyozván, hogy nemesak egyházi téren, de társadalmi téren is megvalósítandó magasztos célok tudatában áll. Ez után általános figyelem közt Haviár Dani egyh. felügyelő orsz. képviselő emelkedett szólásra. Tartalmas nagyszabásu beszédben üdvözölte egyházközségének nevében a vallás kölömbőség nélkül megjelent szarvasi társadalmi tagokat. Visszapillantott a történelmi multra, amikor az ember a kezdet kezdetén állott, amikor még az ember nagyon primitív eszközökkel hajtottá uralma alá a természet erőit, amikor nagyon csekély volt a tudás a végtelen mindenséggel szemben, de már akkor is jelentkezett az embernél szükségszerűen a hit egy magasabb erőben. A hit meg volt, a vallás megvolt, úgy ahogy meg van ma is. És amint a multban

ugy a jelenben is a statisztika szerint tömérdek a vallás. Ez a tömérdek vallás csak azt bizonyítja, hogy az embernek szüksége van a hitre, mert el nem bujhat az elől a magasabb hatalom elől amely megfoghatatlan, és kikutathatatlan és amelyben legfeljebb hinni lehet. De bármilyen is legyen a vallás — amint mondja — annak csak egy lehet a célja, hogy az embert jóvá, becsületessé tegye és a kor felfogásának megfelelő mederbe terelje. Bármilyen legyen az a vallás, az a dogma, ha ezt megvalósítja, azt tisztelnünk kell. Mi itt Szarvason különböző vallásban élünk, (mint mondá) de a társadalom magas fejlődése érdekét szolgáljuk akkor amidőn arra törekszünk, hogy az egyházak egymás mellett békében megjelenjenek. (Általános helyeslés.) Üdvözlí a nem egyházuhoz tartozó társadalmi tagokat, de akik a társadalom magasabb összetartozásától áthatva, itt megjelentek és ez egyházi ünnepélynek fényét megjelenésükkel emelték. Poharát emeli valamennyi szarvasi egyház békés, nyugalmis együttműködésére és erősödésére. (Élénk tetszés és eljenzés.) A nagyhatásu beszéd után Szlabey Mátyás bártfai lelkész magyar hazafias szellemtől áthatott beszédben a szarvasi egyház virágzására emelte poharát. Keviczky László és Zvarinyi János lelkészek pedig felköszöntőjükben az új lelkészt és annak édes anyját éltették. Majd aztán remek poetikus beszéddel ragadta el a megjelenteket Moeskónyi József igazgató tanár „aki annál a szoros kapcsolatnál fogva, a mely az egyház és iskola, a szarvasi főgimnáziumi tanári testülete és a lelkészi kar között mindenkor fennállott őrzi magát indítatva, hogy az egyháznak új lelkészét üdvözölje. Üdvözlí őt mindenkelőtt mint az embernevelés csendes és zajtalan munkájában velük tanárokkal együtt dolgozó munkatársát, üdvözlí mint eme dicső haretég, nemes ideális célokért küzdő ifjubajnokat. Mert mint mondotta — A nevelés legnagyobb művészenek az életnek vagyunk mi előkészítői mint az a szobrász, aki a föld mélyéből kikerült márványnak alakot adva, azt teljes kidolgozásra a művész kezeibe adja. — Üdvözlí őt, mint a szeretet apos'olát, az erénynek hirdetőjét annak a sok szép remény alapján, melyet hozzá fűzünk. Kívánja, hogy ruházza fel az egek ura azzal a bölcseséggel, hogy mindenkor tapintattal tudja alkál mazni a szentírásnak ama szavait: „adjátok meg az istennek ami az Istené, a császárnak ami a császáré.“ Kívánja, hogy vállásos áhitattal tudja érezni és éreztetni nagy köllönk ama

szavait: Ha a föld Isten kalapja, úgy hazánk a bokréta rajta," (ált helyeslés.) Kívánja, hogy tudja megőrizni és megtartani azt a becsülést, amellyel voltak iránta a múltban is és kéri Isten áldását munkájára. (Lelkes éljenzés.) A taps és éljenzés lecsillapultával Krecsmárik Endre beszélt a tanítóképző képviselőjében, ki szintén szép beszédben, éltette az új lelkészt. Utolsónak Kello Gusztáv szólalt föl, aki néhány főt szóval a magyarul nem tudó antalfalvi küldöttség megjelenését köszönte meg. — Ez után még sokáig együtt maradtak a megjelentek és kedélyes, feszelen hangulatban csak a hajnali órákban ért véget a társasvasora.

H I R E K.

— **Személyi hír.** Nagy László a szarvasi Hitelbank Részvénytársaság jeles vezérigazgatója több külföldi fürdőhelyet meglátogatva, teljes egészségben visszaérkezett városunkba.

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Micsinay Margit, okl. tanítónőt (Selmezbányáról) a tótkomlói állami elemi iskolához kinevezte.

— **Pályázat.** A szarvasi iparos tanonciskola felügyelő bizottsága a kir. tanfelügyelőségnek 1151 sz. megkeresése alapján pályázatot hirdet a választás útján betöltendő közismereti tanítói állásokra. Kérvények 1909. évi aug. 18-ig Molnár János helyettes igazgatóhoz nyújtandók be.

— **A szarvasi izrael. hitközség** előjárósága miután Dr. Drechler Miksa rabbit a temesvári izrael hitközséghez főrabbiá megválasztották a folyó hó 6-ik án elhatározták, hogy a rabbi állás betöltése céljából a beérkezett pályázatok alapján három képesített rabbit hív meg próbaszónoklatra. Még pedig augusztus 14-ére Dr. Goldberger Andor Budapestről, 16 ikára délutáni 5 órára Dr. Vidor Jenő Kármendről és 21-ikére Friedenthal Salamont Pozsonyból.

— **Bünszövetkezet Szarvason.** Ilyen címmel lapunk valamelyik számában nyilvánosságra hoztuk annak a bűnbándának jól elpalástolt büncselekményeit, amelyet számos, körmönfont, régebbi büntelt terhel. Közöltük a lopások végrehajtásával megbízott Kloczka János vallomását is, amely ifj. Kolozsváry Ferenczre terhelő volt. Lapunk e közleménye bizonyára nem

valami kedves meglepetés volt az ő hozzátartozóinak mert fiát szerető anyai szív megszólt és védelmébe veszi a ballépő ifjut. Mi respektáljuk az anyai szív fájdalmát, mert az anyai szív szeretete nemcsak a poezisben de a valóságban is határtalan lehet. És értjük, ha e fájdalom fölzokog, de hogy jogosulatlan, fenyegető hangba csapjon át, amely hiu megtortást kiált, ellenünk csak azért, hogy a piruló szégyent látszólag takarja, ezt nem engedjük meg, mert az igazság szavát semmi hang még a mennydörgés sem nyomhatja el. Igaz volt az, amit megírtunk és azt újból egész terjedelmében föntartjuk, mert azt nem légből, de biztos forrásból vettük. A sajtó kötelessége, az igaz hírszolgálat, büncselekményeknek föltüntetése abban a fekete színben, amelyben jelentkeznek mert a sajtó a büncselekmények elkövetésével szemben nemcsak repressiv eszköz amely megszegyenítéssel büntet, de preventív eszköz is a büncselekményektől való elriasztással. Itt említjük meg, hogy a bíróság Kloczka Jánosnak a gyulai fogházban való állandó fogva tartását elrendelte és az összes bűnlársaknak a modern dakti-loskópia folytán az ujjlenyomatait fölvette és azt Gyulára beküldötte. A vizsgálat folyik.

— **Véletlenségből testvérgyilkosság.** Jelentik Kondorosról hogy ott augusztus 6-án, pénteken megdöböntő szerencsétlenség történt, amelynek egy ifju élet az áldozata. Molnár Mihály kondorosi temetőőr, 15 éves suhanc fiának Molnár Andrásnak meghagyta, hogy revolverét a szomszédos szabába vigye át, a kamaszfiu azonban ehelyett babrálgatni kezdte az öldöklő jószágot és miután 2 szerlőni próbált és az csütörtököt mondott harmadszor is megnyomta a vészthozó kakast, amely már ekkor tüzet fogott és a golyó az előtte elmerengő, mit sem sejtő 13 éves hugocskájának Juditnak oldalába fúródott, amely a leány egész testén áthatolt. A jajveszékletésre előrohánó atya már csak kiszorított. gyermekének tetemére borulhatott. Az esetről a hatóságnak azonnal jelentést tettek. A szerencsétlenül elpusztult leány temetése ma vasárnap megy végbe Kondoroson.

— **Reitter Ferencz Szarvason.** Temesi Reitter Ferencz vasúti műszaki főfelügyelő ki szarvasról a vasúti osztály mérnökség által helyezésére folytán néhány évvel ezelőtt Mezőtúrre költözött, mint vesszük a hírt, nyugdíjaztatta magát, és visszatér állandó tartózkodásra Szarvasra az ő igaz hazájába, ahol mint a

szarvasi társadalom, egyik volt legkedvesebb egyéniségét általános örömmel és igaz szeretettel látják visszönt. Mint hírlík, magán mérnöki irodát is nyit.

Az átkos végzet.

Tragédia négy felvonásban.

S z e m é l y e k:

A Sulygolyó,
A Svédgerely,
A Footballlabda,
A Vízipóló,
A Regatta,
A Sztac.

Színhely: a babéríjű népkert, a kristályvizű körös. Képráma. „Szarvas alkonyi hangulata.)

Első felvonás.

A sulygolyó. „Bomba vagyok mely elvész, elillan, mint a kámfor.

Svédgerely. Törékeny nádszál vagyok.

Footballlabda. Érintetlen vagyok, mert egymást rugják.

Vízipóló. Még most kint vagyok a vízből, de...

Regatta. Léghajó vagyok és nem vízi.

A Sztac. Örökké a tetek vagyok!

A Végzet Nem! Nem, soha...

Második felvonás.

A sulygolyó. Egy láthatatlan, nyeres kézbe gurulok (eltűnik.)

Svédgerely. Merész, kecses ívben fölrepülök.

Vízipóló. Iszom egyet a Körösből...

Regatta. Köd előttem, köd utánam

A Sztac. Ne hagyjatok el! Szeretlek...

A Végzet. Megtiltom.

Harmadik felvonás.

A Sztac férfiúi erővel és hévvel magához ragadja szerelmeit, ez a krízis előidézi.

Negyedik felvonás.

A sulygolyó. (Fölröbben a Sztac sulydobói élettelenül, holtan fekszenek.)

Footballlabda. (Kisiklik a lábak alól és a footballisták egymást agyonrugják.)

Vízipóló. (Bugyborékol, elmerül, a vízipólisták utána futnak.)

Regatta. (Mint minden léghajó elpusztul és a regattisták Szegeden a Tisza vizébe monthatetlenül belepotyannak.)

Sztac. Elpusztultam, de a nevem örökké élni fog (a sötét éj, mint függöny mindenre ráborul.)

Bolanus.

Szerkesztői üzenetek.

H. J. Szarvas. A föltétlen hódolat hangja ez egyszer a költészetének szől. Bizony mások is meghódolnának ennek is, ha ismerhetnék, de csak mi tudjuk, hogy illatos selyemkaszatájában leányálmok szedőnek gyönyörű versekben, amelyek közül egyet ismerünk mi is, amely oly szép megejtő, mint az elfelejtett ibolyáknak halk lehellete egy régi, szerelmes levélben. De

ezt az egyet sincs jogunk leközzölni, meir ahhoz engedély kellene, a szerzői jog tiszteletben tartása mellett, az engedélyt pedig még nem kaptuk meg, ezt szeretnénk elnyerni, és szeretnénk, ha nóta fájának többi viruló hamvas, hófehér hajtásait „a modern versírók” csudafinom, hőszinü jázminjai közé tüzhethetnek. Csak egyszer nyulhatnánk illatos, violaás selyemkaszatájához! Sok, mély üdvözlét.

S. L. Budapest. Megkaptuk, köszönet, bár már későn. A szabadsága még mindig nem érkezett el?

W. T. Szarvas. Határozottan Önnek van igaza!

Kiadó lakás.

Medveczky-József gyógyszerész volt főútcái házában 3. 4. nagy szoba október 1-től bérbevehető.

Értekezhetni lehet Medveczky József utóda gyógyszerészében.

Hirdetmény.

Szarvas nagyközség alólírott előjárói az 1886. évi XXII. t. cz. 125. §-ának rendelkezéséhez képest ezennel közhírré teszi, hogy az 1910.-ik évre összeállított községi közpénztár, kórház és ápolási alap, közművelődési alap és közmunka alap pénztár költségvetési elbíranyzata folyó év aug. 9-től 23-ig bezárólag terjedő 15 napon át a község házában közzsamléire van kitéve.

Ezen költségelbíranyzatok a községi számvonónél a hivatalosaórák alatt megtekinthetők, s az ellen az észrevételek a fenti határidőn belül beadhatók.

Szarvas. 1909. évi augusztus hó 5-én

Az előjáróság nevében:

Kollár Roszik
főjegyző t. bíró

A legnagyobb kitüntetésben
„Arany-éremmel” részesült néhány nap előtt a német dróguisták egyesületének 1909. évi kiállításán a Fritz Schultz r. t. Egeri csehórszági gyár, az ő kiváló minőségű Globus-fényezés-kivonataért, Polo fémtisztító szerezéért, Glöbin, Glöbeline, Brillians fényesítő-keményítőért, Glöbus rozsdá eltávolítóért, szalmakalap tisztítóért és más egyéb készítményei révén. Ujabb jele ez a kitüntetés annak, hogy ezek a készítmények valóban elsőrendűek és jóság tekintetében páratlanok. E cég már sok kitüntetésben részesült. Arany-éremmel a párisi 1900. világkiállításán, Grand Prix St. Louisi 1904. világkiállításán, arany államérem Nürnberg 1906. Milló háziasszony használja évek óta a Globus gyártmányokat, melyek védjegye a Globus vörös keresztsávbán a Fritz Schultz jun. A. G. c. mmel. Tessék jóságáért meggyőződni.

Megnyilt a körös fürdő.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy a mélyen tisztelt közönség kényelmére az uszodát átalakítva megnyitottam, s abban reggel 4 órától este 10 óráig mindég férfiak fürödhetnek, míg a hölgyek egész délután fürödhetnek a főgymnasiunai uszodában. A nyár folyamán most jött be már 3-szor az élő víz, s így a fürdő közönség szép friss vizet talál. Miért is számos látogatásért esedezve vagyok alázatos tisztelettel

Konrad János.

Meghívó.

A Szarvasi Takarékpénztárnak 1909. évi augusztus hó 18-án (szerdán) délelőtt 10 órakor Szarvason a takarékpénztár nagytermében tartandó

rendkívüli közgyűlésére a t. részvónyes urak ezennel tisztelettel meghívattak.

KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI: jegyzőkönyv hitelesítők kiküldetése; az igazgatóság jelentése az ügyészi állás megüresedéséről, az erre vonatkozó ideig'enes intézkedéséről és ezzel kapcsolatban Kontúr József ur és társai kérvénye szerint az intézeti ügyész 6 évre való megválasztásának ügye és az ügyészi állás betöltése.

Szarvas, 1909. július 22.

Haviár Dani, társasági elnök.

Legujabb !!

Dralle-féle Narcisse Illusion kapható

Litauzsky Pál,
fodrásznál,
az Árpád-szállóban.

Fizesünk elő a „Szarvas és Vidéke” hetilapra, mely olcsó áránál fogva, gazdag terjedelemmel jelenik meg

Ha a szép cipőt szereti,

Szücsnél azt beszerezheti!

Ma már minden uri ember tudja, hol készülnek Szarvason a legfinomabb amerikai cipők! Tudják, hogy csakis **Szücs József** cipész mester szakavatott keze alól kerülnek ki azok: mert

Finom és tartós cipője lesz
De csak, ha **Szücsnél** vesz.

Viselése pehely könnyű,
A szabása midig korhű.

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1909. május 1-től. —

Mezőtur	ind. é.	2:29 n.	12:15 n.	5:40
Szarvas	érk. "	3:15 "	1:03 é.	6:28
Szarvas	ind. "	3:27 "	1:27 "	6:38
Kisszénás	érk. "	4:14 "	2:12 "	7:25
Orosháza	érk. "	5:35 "	3:26 "	8:40
Mezőhegyes	érk. n.	7:55 "	5:40 "	—

Mezőhegyes	ind.	—	9:18	—
Orosháza	ind. é.	5:55 "	11:17 "	6:07
Kisszénás	érk. n.	7:18 "	12:29 "	7:16
Szarvas	érk. "	8:24 "	1:26 "	8:13
Szarvas	ind. "	8:44 "	1:44 "	8:23
Mezőtur	érk. "	9:30 "	2:30 "	9:10

A nappali idő reggeli 6 órától esti 5 óra 59 percig terjed. A számyjegyek előtt levő betűk é. = éjjelt, n. = nappalt jelent.

Szobadisz festéseket saját rajzaimmel előállítok.

ÉRTESÍTÉS.

Legmodernebb és legujabb sablonokkal vállalok a legegyszerűbb munkát.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Jókai Mór utca 139-ik h.-szám alatt, Engel Izidor ur saját házában szobafestő és mázoló műhelyt nyitottam

A mai modern kornak megfelelő szoba-, dísz-, templomfestést, mázolóást, aranyozást, továbbá selymekre, mindenféle előrajzolást és festést elvállalok, ugyszintén ruha- és más egyéb himzésekre előrajzokat készítek. Arra töreksem, hogy a nagyérdemű közönséget munkámmal mindenféle tekintetben kielégítsem. Szíves pártfogását kérve a nagyérdemű közönségnek

maradtam kiváló tisztelettel

Ugyanitt egy tanuló is felvétetik.

Weisz Sámuel

szobafestő, mázoló és aranyozó.

Olcsó és megbízható kiszolgálás.

Nyílt-tér.

Tisztelettel hozom a b. közönség értő-
sére, hogy özv. dr. Szlovákné urnő házából
orvosi rendelőmet
Belicey-utca 8. szám alatti házamba helyez-
tem át.

Dr. Scheiner Miksa, orvos.

Kiadó üzlethelyiség.

Dr. Scheiner Miksának Belicey
utca 8. számú házában egy tágas és
nagy kirakattal ellátott üzlethelyiség
azonnal bérbevehető.

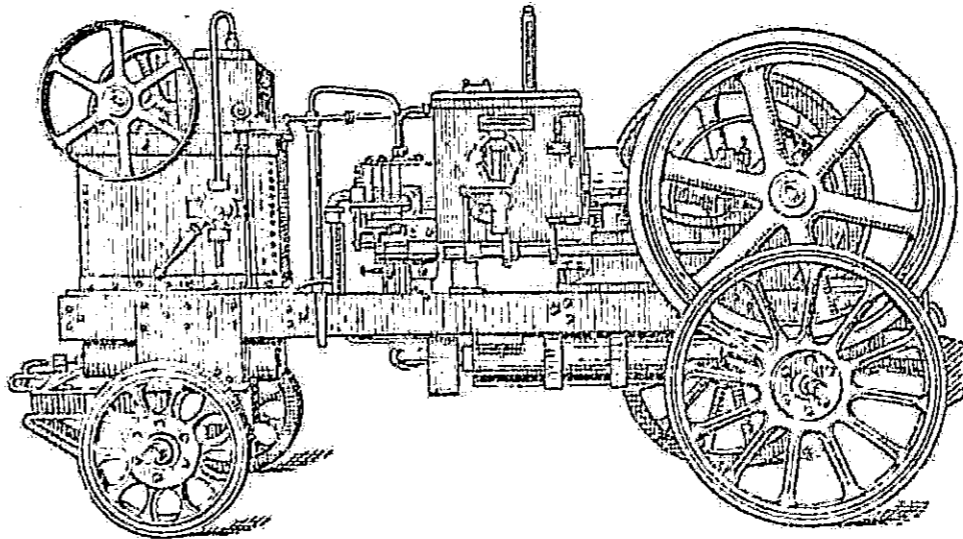
Eladó ház.

Kényes útca 115 számú ház eladó. Értelmezhető lehet MICINAY PÁL
tulajdonosnál.

Eredeti „Otto” benzin-lokomobilok

Saját műhely

IX. Mester-utca 81 sz.

Saját műhely

IX. Mester-utca 31 sz.

benzin-, petrolin-, világítógáz-, földgáz- és szivógázmotorokat
1—1500 lóerőig gyárt

22—26

elismert elsőrangú, versenynélküli kivitelben csakis

LANGEN és WOLF Motorgyár, Budapest VI. Váci-körút 59.

A NAP

48-as eszmény és a magyar nemze
törekvések leghivebb legtüzeesebb sző-
szószólója.

A magyar ujságírás s. n. z. á. c. i. o. i.
A magyar közönség legkedveltebb lapjai
Tessék mutatós számot kérni!

Magyarország legkitünőbb 2 lapja
A NAPUSÁG VÁLLALAT LAPJA

A NAP

A NAP ujságvállalat esti lapja.

A Nap előfizetési ára:

Egész évre	— — —	16 K. — f
Félévre	— — —	8 K. — f
Negyedévre	— — —	4 K. — f
Egy hónapra	— — —	1 K. 40 f

Egyes szám mindenütt 2 krajcár.

FIDIBUSZ

A NAP ujságvállalat élclapja.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre	— — —	6 K. — f
Félévre	— — —	3 K. — f
Negyedévre	— — —	1 K. 50 f
Egy hónapra	— — —	K. 50

Egyes szám mindenütt 5 krajcár.

A ki a „Fidibuszra”
legalább egy félévre
előfizet, ingyen kapja
az 1908. évre szóló di-
szes „FIDIBUSZ-
NAPTÁRT”-t.

„ÁRPÁDSZÁLLODA” kerthelyiség megnyitása.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. tudomására
adni, hogy a díszes és kellemes kerthelyiséget megnyitottam,

naponta friss fagyalt jeges kávé,

különböző hűsítő italok pontos kiszolgálás.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri:

Renglovich, szállodás

